

บทที่ ๑ บทนำ

ปัญหาของเด็กปฐมวัยประกอบด้วยปัญหาทั้งด้านสุขภาพและความปลอดภัยมีสาเหตุมาจากตัวเด็กเอง และสภาพแวดล้อม ตลอดจนปัจจัยในการเลี้ยงดูและพัฒนาการของเด็กแต่ละคน ปัญหาอาจเกิดขึ้นกับเด็กได้ทั้งที่บ้านและศูนย์ฯ ผู้ปกครอง และครูจึงต้องรู้เท่าทันภูมิหลังด้านสุขภาพของเด็กและมีความรอบคอบในการเตรียมรับมือ กรณีที่เกิดปัญหาด้านสุขภาพและความปลอดภัยของเด็กแต่ละคนโดยเฉพาะการระมัดระวังการแพร่เชื้อจากคนหนึ่ง ไปสู่อีกคนหนึ่ง หรือการเตรียมการซักซ้อมก่อนเกิดอุบัติเหตุหรืออุบัติภัยเพื่อให้สามารถแก้ไขปัญหานั้นได้ทัน และเกิดความปลอดภัยแก่เด็กมากที่สุด อาจกล่าวได้ว่าสุขภาพและความปลอดภัยเมื่อนำมาพิจารณารวมกันแล้ว ย่อมหมายถึง ทั้งชีวิตของเด็ก

ปัญหาสุขภาพและความปลอดภัยของเด็กเกิดขึ้นได้จากหลากหลายสาเหตุซึ่งจำแนกออกได้เป็น ๒ ประเภทคือสาเหตุอันเกิดจากปัจจัยภายใน และจากปัจจัยภายนอก ซึ่งมักจะเกิดจากสาเหตุดังต่อไปนี้

๑. สาเหตุจากปัจจัยภายใน ซึ่งเกิดขึ้นจากความผิดปกติในตัวเด็กเอง โดยปัญหาของเด็กมักเกิดจากสาเหตุดังต่อไปนี้

- เด็กมีภูมิคุ้มกันโรคต่ำ ซึ่งส่วนหนึ่งเป็นเพราะระบบภูมิคุ้มกันของเด็กยังไม่พัฒนาโดยสมบูรณ์นอกจากนี้อาจเกิดจากความผิดปกติทางร่างกายของเด็กเอง
  - โรคภูมิแพ้หรืออาการแพ้ประเภทต่างๆ เช่น แพ้อาหาร แพ้ยา แพ้สัตว์ปีกซึ่งทำให้เด็กต้องได้รับการรักษาอย่างเร่งด่วนในบางกรณี

๒. สาเหตุปัจจัยภายนอก สำหรับปัจจัยภายนอก สิ่งแวดล้อมมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งต่อสุขภาพและความปลอดภัยของเด็กซึ่งปัญหาที่เกิดขึ้นกับเด็กส่วนใหญ่มักเกิดจากเหตุดังต่อไปนี้

- การติดเชื้อ ส่วนใหญ่เกิดจากสิ่งมีชีวิตจำพวกแบคทีเรียหรือไวรัสซึ่งสามารถแพร่จากคนสู่คนได้อย่างง่ายดายผ่านการสัมผัส(crossinfection)
- การเลี้ยงดูจากผู้ปกครอง ตั้งแต่หลังคลอด ซึ่งครอบคลุมทั้งเรื่องอาหารการกินไปจนถึงการดูแลเรื่องความปลอดภัยในชีวิตประจำวันของลูก
  - เด็กขาดประสบการณ์หรือรู้เท่าไม่ถึงการณ์
  - อุบัติเหตุประเภทต่างๆซึ่งอาจเกิดจากการหกล้มเพียงเล็กน้อยหรืออาจรุนแรงที่อาจนำไปสู่การสูญเสียอวัยวะหรือสิ้นชีวิต
    - การได้รับสารพิษ

ดังนั้นหากเกิดปัญหาขึ้นกับสุขภาพและความปลอดภัย ย่อมเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินชีวิตประจำวัน หรือการเรียนรู้ต่างๆรอบตัว นอกจากนี้ยังขัดขวางต่อการพัฒนาการของเด็กในทุกๆด้านอีกด้วยโดยเฉพาะอย่างยิ่งในเด็กปฐมวัย ปัญหาที่เกิดขึ้นกับสุขภาพและความปลอดภัยของเด็ก ยังรวมถึงการผิดปกติที่อาจติดตัวเด็กไปตลอดชีวิต อาทิเช่นเด็กที่เป็นโรคขาดสารอาหารมักมีอัตราการเสียชีวิตที่สูง หรืออาจมีร่างกายแคระแกรน ไม่เจริญเติบโต และมีพัฒนาการที่ไม่สมวัยการช่วยเหลือป้องกันปัญหาสุขภาพและความปลอดภัยในตัวเด็กย่อมมีความสำคัญต่อชีวิตและอนาคตของเด็ก และที่สำคัญครอบครัวของเด็กต้องเข้ามามีบทบาทและมีส่วนสำคัญในการดูแลให้เด็กทุกคนได้กินดีอยู่ดี มีที่อยู่ ที่หลับนอนที่ปลอดภัย แต่ความเป็นจริงแล้วยังมีหลายครอบครัวที่รายได้ไม่เพียงพอจนเจอสมาชิกใหม่ในครอบครัว ผู้ปกครองมีการศึกษาน้อย หรือมีถิ่นที่อยู่ในอาศัยในสภาวะแวดล้อมที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพและความปลอดภัยของเด็ก ครอบครัวเหล่านี้จึงมีข้อจำกัดในการเลี้ยงดูเด็กให้เติบโตขึ้นมาอย่างเหมาะสมทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ยิ่งไปกว่านั้นเมื่อเด็กโตขึ้นนอกจากจะมีปัญหาสุขภาพแล้ว พวกเขาเหล่านั้นยังอาจถ่ายทอดการเลี้ยงดู

ในแบบที่ตนเองได้รับไปสู่ลูกหลานเป็นวงจรที่สร้างปัญหาสุขภาพและความปลอดภัยอย่างไม่สิ้นสุด และไม่อาจรับการแก้ไขได้ จนกว่าชีวิตความเป็นอยู่ของครอบครัวเหล่านั้นจะดีขึ้น

ด้วยเหตุนี้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านทุ่งวิมานชัยพัฒนาจึงต้องการมุ่งเน้นให้เห็นถึงความสำคัญในการส่งเสริมการออกกำลังกาย และการดูแลสุขภาพของเด็ก รวมทั้ง ดำเนินการเตรียมความพร้อมตามมาตรฐานการป้องกันควบคุมโรคมือ เท้า ปากอย่างเข้มข้นในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและชุมชน จึงได้จัดทำโครงการส่งเสริมสุขภาพ และอนามัยเด็กปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กประจำปี ๒๕๖๐ ขึ้นเพื่อส่งเสริมสุขภาพ และสร้างการมีส่วนร่วมของเด็กปฐมวัย ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ปกครอง ผู้ประกอบอาหาร และผู้ที่เกี่ยวข้องได้ทราบถึงความสำคัญของสุขภาพอนามัย และการรู้จักการดูแลสุขภาพร่างกายได้ด้วยตนเอง

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้ครูผู้ดูแลเด็กผู้ประกอบอาหารและผู้ปกครอง มีความรู้ ความเข้าใจหลักในการดูแลสุขภาพ และสุขอนามัยของเด็กปฐมวัยที่ดี
๒. เพื่อลดอัตราการป่วยจากโรคติดต่อจากการติดเชื้อจากคนสู่คนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
๓. เพื่อให้เด็กปฐมวัยรู้จักวิธีการออกกำลังกายอย่างง่าย ๆ โดยการเล่นฟุตบอลและกีฬาตามความเหมาะสมและส่งเสริมพัฒนาการแห่งวัยของเด็ก
๔. เพื่อส่งเสริมและจุดประกายให้เด็กมีความรักในการดูแลสุขภาพโดยการจัดกิจกรรมประกวดหุ่นน้อยสุขภาพดี

กลุ่มเป้าหมาย

เด็กก่อนวัยเรียนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านทุ่งวิมานชัยพัฒนา จำนวน ๑๐๐ คน

ขอบเขตของการประเมิน

ความมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมสุขภาพและอนามัยเด็ก

หน่วยงานที่รับผิดชอบ

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านทุ่งวิมานชัยพัฒนา

งบประมาณ

เบิกจ่ายจากข้อบัญญัติตำบล งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๐ จากกองทุนหลักประกันสุขภาพตำบลบ้านควน จำนวน ๒๕,๐๐๐ บาท เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในโครงการส่งเสริมสุขภาพ และอนามัยเด็กปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

บทที่ ๒
ประเมินแผนการดำเนินงาน

ตารางที่ ๑ แผนการดำเนินงาน

กิจกรรม	ระยะเวลาดำเนินการ								หมายเหตุ
	ก.พ. ๒๕๖๐	มี.ค. ๒๕๖๐	เม.ย. ๒๕๖๐	พ.ค. ๒๕๖๐	มิ.ย. ๒๕๖๐	ก.ค. ๒๕๖๐	ส.ค. ๒๕๖๐	ก.ย. ๒๕๖๐	
๑.จัดอบรมให้ความรู้ ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ปกครองและผู้ ประกอบอาหาร		↔							
๒.กิจกรรมตรวจและ คัดกรองสุขภาพแก่ เด็กปฐมวัย อย่าง เข้มข้น				←————→					
๓.กิจกรรม “เด็ก ปฐมวัยเล่นกีฬาพา เพลิน”				←————→					
๔.กิจกรรมประกวด หุ่นน้อยสุขภาพดี							↔		
๕.สรุปผลการดำเนิน โครงการ							↔		

ตารางที่ ๑ แสดงการประเมินการดำเนินงานจากทั้งหมด ๕ ขั้นตอน เป็นไปตามขั้นตอน

ตารางที่ ๒ การใช้จ่ายงบประมาณ

กิจกรรม	Input			Process
	งบประมาณที่กำหนด	งบที่ใช้	ผลลัพธ์	
โครงการส่งเสริม สุขภาพ และอนามัย เด็กปฐมวัยศูนย์ พัฒนาเด็กเล็ก				ดำเนินการสำเร็จ
กิจกรรม				
๑. ค่าอาหารกลางวัน อาหารว่าง ผู้เข้ารับ การอบรม จำนวน ๑๑๐ คนๆละ ๑๒๕ บาท	๑๓,๗๕๐	๑๓,๗๕๐	๑๐๐.๐๐	
๒.ค่าวิทยากร	๒,๔๐๐	๒,๔๐๐	๑๐๐.๐๐	

ตารางที่ ๒ การใช้จ่ายงบประมาณ(ต่อ)

กิจกรรม	Input			Process
	งบประมาณที่กำหนด	งบที่ใช้	ผลลัพธ์	
โครงการส่งเสริมสุขภาพ และอนามัยเด็กปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก				ดำเนินการสำเร็จ
กิจกรรม				
๓.ค่าป้ายไวนิลโครงการ	๕๔๐	๕๔๐	๑๐๐.๐๐	
๔.ค่าจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์	๗,๕๕๐	๗,๕๕๐	๑๐๐.๐๐	
๕.ค่าจ้างเหมาเครื่องเสียง	๗๖๐	๗๖๐	๑๐๐.๐๐	
รวม	๒๕,๐๐๐	๒๕,๐๐๐	๑๐๐.๐๐	

ตารางที่ ๒ สรุปผลการใช้งบประมาณ พบว่าเมื่อเสร็จสิ้นโครงการสามารถใช้งบประมาณทั้งหมด ๒๕,๐๐๐ บาท งบประมาณ ทั้งสิ้น ๒๕,๐๐๐ บาท คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐

บทที่ ๓
ผลการดำเนินงาน

๑. ครูผู้ดูแลเด็กผู้ปกครอง และ ผู้ประกอบอาหาร มีความเข้าใจหลักโภชนาการของเด็กปฐมวัย และสุขอนามัยที่ดี
๒. ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการส่งเสริมสุขภาพและอนามัยเด็ก
๓. เด็กปฐมวัยรู้จักวิธีการออกกำลังกายอย่างง่าย ๆ โดยการเล่นฟุตบอล และกีฬาตามความเหมาะสม และส่งเสริมพัฒนาการแห่งวัยของเด็ก
๔. เด็กปฐมวัยในศูนย์ฯ ได้รับการตรวจสุขภาพอนามัยทุกคน

บทที่ ๔

ปัญหาและอุปสรรค

๑. ผู้ปกครองส่วนใหญ่ขาดความรู้พื้นฐานในการส่งเสริมสุขภาพและอนามัยเด็ก
๒. สถานที่จัดอบรมไม่เหมาะสม ร้อนอบอ้าว ผู้เข้าร่วมอบรมไม่มีสมาธิ
๓. ขาดอุปกรณ์เสริมในการอบรมให้ความรู้ของวิทยากร เช่น จอโปรเจกเตอร์ ทำให้ผู้เข้ารับการอบรมได้รับความรู้ไม่เต็มที่

ส่วนที่ 3 แบบรายงานผลการดำเนินการที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากกองทุนหลักประกันสุขภาพ
ชื่อแผนงาน.....

ชื่อโครงการ ส่งเสริมสุขภาพและอนามัยเด็กปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

3.1 ผลการดำเนินการ

วัตถุประสงค์	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	ผลการประเมิน
1. เพื่อให้ครูผู้ดูแลเด็กผู้ประกอบอาหารและผู้ปกครอง มีความรู้ ความเข้าใจในการดูแลสุขภาพและสุขอนามัยของเด็กปฐมวัยที่ดี	1.ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ปกครอง และผู้ประกอบอาหารกลางวันสำหรับเด็กปฐมวัยอย่างน้อย 80 %ได้รับความรู้ มีความรู้ ความเข้าใจในการดูแลสุขภาพและสุขอนามัยของเด็กปฐมวัย และสามารถนำความรู้ความเข้าใจไปใช้เพื่อการดูแลรักษาสุขภาพอนามัยของเด็กปฐมวัยได้อย่างถูกวิธี และสามารถปฏิบัติตามมาตรการป้องกันด้านสุขอนามัยต่างๆครบถ้วนทุกขั้นตอน	1. ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ปกครอง และผู้ประกอบอาหารกลางวันสำหรับเด็กปฐมวัยอย่างน้อย 80 %ได้รับความรู้ มีความรู้ ความเข้าใจในการดูแลสุขภาพและสุขอนามัยของเด็กปฐมวัย และสามารถนำความรู้ความเข้าใจไปใช้เพื่อการดูแลรักษาสุขภาพอนามัยของเด็กปฐมวัยได้อย่างถูกวิธี และสามารถปฏิบัติตามมาตรการป้องกันด้านสุขอนามัยต่างๆครบถ้วนทุกขั้นตอน ☒ บรรลุตามวัตถุประสงค์ ☐ ไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์
2. เพื่อลดอัตราการป่วยจากโรคติดต่อจากการติดเชื้อจากคนสู่คนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	2.ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีอัตราการป่วยของเด็กที่เป็น โรคมือเท้าปากลดลงเป็นจำนวนอย่างน้อย95 % -ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีอัตราการป่วยของเด็กที่เป็น โรคติดต่อร้ายแรงอื่นๆลดลงเป็นจำนวนอย่างน้อย90 %	2.ไม่พบเด็กป่วยมือเท้าปากและโรคติดต่อร้ายแรงอื่นๆ ☒ บรรลุตามวัตถุประสงค์ ☐ ไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์
3. เพื่อให้เด็กปฐมวัยรู้จักวิธีการออกกำลังกายอย่างง่ายๆ โดยการเล่นฟุตบอลและกีฬาตามความเหมาะสมและส่งเสริมพัฒนาการแห่งวัยของเด็ก	3.เด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างน้อย 80 % รู้จักการออกกำลังกายเพื่อการพัฒนากล้ามเนื้อเด็กและกล้ามเนื้อหัวใจตามพัฒนาการแห่งวัย	3.เด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างน้อย 80 % รู้จักการออกกำลังกายเพื่อการพัฒนากล้ามเนื้อเด็กและกล้ามเนื้อหัวใจตามพัฒนาการแห่งวัย ☒ บรรลุตามวัตถุประสงค์ ☐ ไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์
4. เพื่อส่งเสริมและจุดประกายให้เด็กมีความรักในการดูแลสุขภาพโดยการจัดกิจกรรมประกวดหนูน้อยสุขภาพดี	4.เด็กปฐมวัยในศูนย์ฯได้รับการตรวจสุขภาพอนามัยทุกคน	4.เด็กปฐมวัยในศูนย์ฯได้รับการตรวจสุขภาพอนามัยทุกคน ☒ บรรลุตามวัตถุประสงค์ ☐ ไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์